

**ÚRAD PRE REGULÁCIU
ELEKTRONICKÝCH KOMUNIKÁCIÍ
A POŠTOVÝCH SLUŽIEB**

Verejná diskusia

**o budúcom využívaní frekvencií
z frekvenčného pásma 174 – 230 MHz
pre pozemské digitálne rozhlasové vysielanie
(T-DAB)**

VYHODNOTENIE

1 Úvod

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb (ďalej len „úrad“) dňa 04.11.2020 zverejnil na svojom webovom sídle v časti „Konzultácie“ výzvu na podávanie pripomienok k verejnej diskusii o budúcom využívaní frekvencií z frekvenčného pásma 174 – 230 MHz pre pozemské digitálne rozhlasové vysielanie (T-DAB) (ďalej len „verejná diskusia“).

Do verejnej diskusie sa zapojilo 5 subjektov. Asociácia rádíf Slovenska spoločne s Výskumným ústavom spojov, n.o. vyjadrili svoj konkrétny názor na jednotlivé otázky položené vo verejnej diskusii. Spoločnosť Slovak Telekom, a.s. svoj príspevok formulovala veľmi všeobecne a stručne a preto ho uvádzame v závere tohto vyhodnotenia v časti „Príspevky nad rámec otázok“. Rozhlas a televízia Slovenska vo svojom príspevku prezentovala názory k jednotlivým okruhom otázok a preto v tomto vyhodnotení pri jednotlivých otázkach interpretujeme ich názor, ktorý sme extrahovali z materiálu doručenom úradu.

Tabuľka 1 uvádza zoznam subjektov, ktoré sa zapojili do verejnej diskusie.

P. č.	Názov subjektu	Poznámka
1	Asociácia rádíf Slovenska	Ďalej len „ARS“
2	Rozhlas a televízia Slovenska	Ďalej len „RTVS“
3	Slovak Telekom, a.s.	Ďalej len „ST“
4	Výskumný ústav spojov, n.o.	Ďalej len „VUS“
5	Towercom, a.s.	Ďalej len „TWC“

Tabuľka 1: Zoznam subjektov, ktoré sa zapojili do verejnej diskusie

2 Vyhodnotenie doručených príspevkov

Otázka č. 3.1

Máte záujem prevádzkovať celoplošný T-DAB / T-DAB+ multiplex využívajúci frekvencie z frekvenčného pásma 174 – 230 MHz? Ak áno, tak aký počet celoplošných multiplexov máte záujem prevádzkovať a odkedy?

ARS

Z hľadiska predpokladaného možného vývoja slovenského trhu predpokladáme, že od roku 2035 až 2040 by mohli byť na území SR dva celoplošné multiplexy a jeden celoplošný multiplex pre potreby regionálneho vysielania členov ARS.

RTVS

Z príspevku RTVS interpretujeme, že majú záujem získať jeden celoplošný T-DAB / T-DAB+ „verejnoprávny“ multiplex, ktorý by bol pridelený priamo (bez výberového konania) verejnoprávnemu vysielateľovi. Ten by si následne sám obstaral prevádzkovateľa tohto verejnoprávneho multiplexu.

Pridelovanie verejnoprávneho multiplexu vo výberovom konaní RTVS chápe ako efektívne z finančného hľadiska pre štát, ale ako rizikové pre následné zazmluvnenie obsahu ako aj dlhodobého nakladania s verejnými prostriedkami. Poukazujú na prípad pridelenia verejnoprávneho celoplošného DVB-T multiplexu, kde podľa ich vyjadrenia chýba angažovanosť úradu v zmysle preskúmania nákladovo orientovanej ceny a jeho inej vhodnej intervencie ako regulátora.

VUS

Vzhľadom na charakter našej organizácie nemáme záujem prevádzkovať celoplošné vysielanie T-DAB, resp. T-DAB+.

TWC

Spoločnosť Towercom, a.s. má záujem prevádzkovať celoplošné T-DAB+ multiplexy využívajúce frekvencie z frekvenčného pásma 174 ÷ 230 MHz. Towercom disponuje podpornou infraštruktúrou pre efektívnu výstavbu siete až štyroch celoplošných T-DAB+ multiplexov. Naša spoločnosť už teraz prevádzkuje sieť lokálnych T-DAB+ multiplexov, našou ambíciou je aby už prevádzkované vysielacie sa postupne stali súčasťou celoplošných multiplexov.

Otázka č. 3.2

Aký je podľa vášho názoru minimálny počet celoplošných multiplexov potrebný na uspokojenie požiadaviek všetkých záujemcov v Slovenskej republike?

ARS

Popri požiadavke RTVS na „verejnoprávny MUX v TDAB+, by mal byť minimálny počet všetkých celoplošných multiplexov štyri, aby bola zabezpečená možnosť rozšírenia programovej pestrosti a žánrov aj pre dnešných vysielateľov, ako aj nových vysielateľov v budúcnosti.

RTVS

Z príspevku RTVS interpretujeme, že pre potreby Slovenskej republiky je v súčasnej dobe postačujúci 1 + 2 celoplošné multiplexy (1 pre verejnoprávneho vysielateľa a dva pre vysielateľov s licenciou)

VUS

Pre Slovensko je perspektívne potrebné uvažovať so štyrmi celoplošnými multiplexmi - dvoma multiplexmi pre potreby súčasných vysielateľov (z toho minimálne jeden pre potreby verejnoprávneho vysielateľa) a s dvoma multiplexmi pre budúci rozvoj.

TWC

Podľa názoru spoločnosti Towercom, a.s. pre uspokojenie trhového dopytu budú potrebné tri celoplošné multiplexy, v budúcnosti predpokladáme jeden verejnoprávny celoplošný multiplex určený pre vysielanie programovej služby RTVS a dva celoplošné multiplexy určené pre vysielanie programovej služby vysielateľov na základe licencie, pričom pripúšťame rôzne úrovne pokrytia pre rôzne multiplexy – podľa požiadaviek relevantných vysielateľov. Popri základnej programovej službe počítame aj s vysielaním doplnkových služieb. Štatút verejnoprávneho celoplošného multiplexu je potrebné riešiť novelou digitálneho zákona.

Otázka č. 3.3

V prípade pridelovania frekvencií pre celoplošné multiplexy, myslíte si, že by mal byť obmedzený počet multiplexov, ktorý môže získať jeden podnik?

ARS

Určite áno. Máme za to, že obmedzenie počtu multiplexov umožní rozvoj služieb a teda aj ich konkurenciu, vrátane ceny ponúkanej služby. V prípade jediného prevádzkovateľa by hrozilo zneužívanie monopolného postavenia z hľadiska ceny služby, a v prípade úplného prechodu aj možné zneužitie exkluzivity k prístupu šírenia rozhlasového vysielania.

VUS

Každý prístup má svoje výhody i nevýhody. Avšak z hľadiska ekonomického využitia distribučnej a vysielacej infraštruktúry nevidíme na obmedzovanie počtu multiplexov pre jeden podnik dôvod, ak aukcie budú prebiehať pre každý multiplex samostatne.

TWC

Spoločnosť Towercom, a.s. v prípade pridelovania frekvencií pre celoplošné multiplexy si myslí, že nemá byť obmedzený počet multiplexov ktorý môže získať jeden podnik.

Prevádzkovanie viacerých multiplexov na spoločnej základnej infraštruktúre (stožiar, el. napájanie, anténový systém) ako aj spoločné využívanie ďalších technológií sa premietne aj do ceny za poskytnutú službu.

Otázka č. 3.4

Aký je podľa vášho názoru minimálny počet regionálnych multiplexov v rámci Slovenskej republiky potrebný na uspokojenie požiadaviek všetkých záujemcov?

ARS

Predpokladáme, že aby bola zabezpečená dostatočná kapacita, tak v každom krajskom meste (kraj) by mal byť minimálne jeden regionálny multiplex. V prípade veľkých krajov, ktoré zasahujú do rozličných regiónov aj dva. (napr. Trnavský kraj je Záhorie, ale aj Podunajská nížina, Prešovský kraj je za Slánskymi vrchmi, ale aj územie Vysokých Tatier). Tiež v Bratislavskom kraji predpokladáme záujem o minimálne dva regionálne multiplexy.

RTVS

Z príspevku RTVS interpretujeme, že výstavba regionálnych a miestnych multiplexov by mala realizovaná v časovej postupnosti s celoplošnými sieťami, ich prípadným dokrývaním a následnou výstavbou sietí s menším rozsahom pokrytia. Dôvodom je snaha, aby neboli koordinované frekvencie pre rôzne multiplexy súčasne, čo by mohlo skomplikovať proces pokrytia problematických oblastí.

VUS

V roku 2015 sme sa zaoberali i začleňovaním programových služieb do celoplošných a regionálnych multiplexov. Pri regionálnom členení sme uvažovali s rozdelením Slovenska na 5 oblastí (vychádzajúc z plánu GE06). Výsledkom bolo, že pri súčasnom počte rozhlasových programových služieb vieme vystačiť s 1 regionálnym multiplexom pre každú oblasť. Pritom sme vychádzali zo zjednodušeného predpokladu, že určití regionálni vysielatelia budú mať záujem zvýšiť pokrytie voči súčasnému FM vysielaniu, a teda aj viacej za šírenie programov platiť. To však nemusí byť vždy priechodné. Preto je vhodné Slovensko rozdeliť pri frekvenčnom plánovaní aj na viac menších oblastí.

TWC

Spoločnosť Towercom, a.s. zastáva názor, že pre dnešný počet regionálnych vysielateľov v rámci Slovenskej republiky bude postupne potrebných cca 5-6 regionálnych multiplexov. Za dôležité pokladáme, aby čo najskôr začala individuálna koordinácia v oblasti hraníc a bola stanovená maximálna hodnota ERP na cca do 1 kW. Stanovené by malo byť aj, do kedy podnik zabezpečí vysielanie (napr. do 6 mesiacov) a následne bude aj vysielateľ.

Otázka č. 3.5

Aký je podľa vášho názoru potrebný počet miestnych multiplexov v rámci Slovenskej republiky na uspokojenie požiadaviek všetkých záujemcov?

ARS

Máme za to, že vhodné rozloženie regionálnych multiplexov bude determinovať aj potreby a možnosti miestnych multiplexov, a to najmä s ohľadom na záujem ako aj na ekonomicky udržateľný model vysielania pre okruh poslucháčov v miestnom multiplexe.

RTVS

vid'. Interpretáciu príspevku RTVS k otázke č. 3.4

VUS

Minimálne pre každú oblasť, kde dnes existuje lokálne vysielanie, t. j. 13. Už dnes sa však ukazuje, že aj lokálni vysielatelia budú chcieť rozšíriť svoje vysielanie do iných oblastí (napr. Rádio Liptov je dnes digitálne vysielané aj v Banskej Bystrici). Preto sme názoru, že lokálne multiplexy by mali byť rovnomerne rozložené po celom území Slovenska. Presný počet však nevieme stanoviť, je však možné vychádzať z počtu okresných miest. V každom hustejšie obývanom mieste SR by však mala byť k dispozícii aspoň jedna frekvencia pre miestny MUX.

TWC

Spoločnosť Towercom, a.s. zastáva názor, že pre dnešný počet miestnych vysielateľov ako aj možnosti vzniku nových vysielateľov v rámci Slovenskej republiky je postupne potrebných max. toľko miestnych multiplexov, koľko je počet okresov. Za dôležité pokladáme, aby čo najskôr začala individuálna koordinácia v oblasti hraníc, bola stanovená maximálna hodnota ERP na cca do 100 W. Stanovené by malo byť aj, do kedy podnik zabezpečí vysielanie (napr. do 6 mesiacov) a následne bude aj vysielateľ.

Otázka č. 3.6

V prípade pridelenia frekvencií pre miestne multiplexy v tej istej lokalite, myslíte si, že by mal byť druhý multiplex pridelený až po tom, čo bola naplnená kapacita predchádzajúceho prideleného multiplexu na stanovenú úroveň? Aká úroveň by to podľa vášho názoru mala byť?

ARS

Nie. Myslíme si, že má zmysel vytvoriť umožniť aby viacerí prevádzkovatelia multiplexov vytvárali ponuku svojich služieb pre vysielateľov, ktorí by mali mať možnosť výberu.

VUS

Ekonomické využívanie kapacity multiplexu považujeme za zmysluplné. Nepredpokladáme, že vzhľadom na dostatočnú kapacitu jedného multiplexu (reálne min. 10 programových služieb) bude v jednej lokalite potrebných viacej lokálnych multiplexov. Otázka je skôr legislatívna – ako „donútiť“ vysielateľa ísť do multiplexu, ktorý prevádzkuje iný vysielateľ. Riešením by napr. bolo, aby prevádzkovateľom multiplexu nebol vysielateľ (ako je to napr. dnes, keď ani Towercom, ani AVIS nie sú vysielateľmi), resp. zvoliť prístup ako pri lokálnom vysielaní DVB-T.

TWC

Spoločnosť Towercom, a.s. zastáva názor, že nemal by byť stanovený počet pridelených miestnych multiplexov. Stanovené by malo byť, do kedy podnik zabezpečí vysielanie (napr. do 6 mesiacov) a následne bude aj vysielateľ. RÚ by však mohol stanoviť podmienku, že ak pre danú lokalitu už nie je možná individuálna koordinácia ďalšej frekvencie, prevádzkovateľ miestneho multiplexu ak je to možné na základe obchodného vzťahu vysielateľa zaradí do multiplexu.

Stanovisko úradu k otázkam č. 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5 a 3.6

Úrad sa prikláňa k názoru, že pre potreby Slovenskej republiky bude dostatočný počet 4 celoplošných multiplexov. V tomto duchu aj realizuje aktuálne prebiehajúci medzinárodný preplánovací proces so susednými krajinami. Obmedzovanie maximálneho počtu multiplexov, ktoré môže získať jeden podnik má zmysel v tom prípade, že na danom trhu existuje viac subjektov, ktoré majú záujem takýto multiplex prevádzkovať, ako počet multiplexov, ktoré sú k dispozícii. Zo skúseností z výberových konaní (DVB-T), ktoré úrad realizoval v predchádzajúcom období vyplynulo, že na Slovensku počet záujemcov o prevádzkovanie celoplošného DVB-T (eventuálne T-DAB) vysielania je nízky. V každom prípade však úrad bude robiť kroky vedúce k uspokojeniu čo najväčšieho počtu záujemcov.

Z doručených príspevkov vyplýva, že záujem o regionálne a lokálne T-DAB / T-DAB+ vysielanie by mohol byť výraznejší, ako je tomu v prípade DVB-T vysielania. Úrad vynaloží maximálne úsilie, aby skoordinoval taký počet frekvencií pre T-DAB / T-DAB+ vysielanie, aby boli uspokojené požiadavky všetkých záujemcov.

Otázka č. 4.1:

Na čo všetko by podľa vášho názoru mal byť zameraný plán prechodu a ktoré hlavné otázky by mal riešiť?

ARS

Stotožňujeme sa s názorom úradu, že situácia ohľadom frekvencií je odlišná oproti televíznej digitalizácii. Plán prechodu je potrebné chápať skôr ako nástroj na vytváranie podmienok str. 3 pre vznik ďalšej formy šírenia rozhlasového vysielania ako nástroja kedy utlmiť resp. prestať šíriť vysielanie aj analógovo. Z tohto pohľadu by sa tento plán mal skôr volať plán rozvoja digitálneho rozhlasového vysielania. A z hľadiska správy frekvenčného spektra by malo ísť skôr o zabezpečenie dostatočného množstva celoplošných aj regionálnych/miestnych multiplexov, aby bol zabezpečený dostatočný priestor pre súčasných aj nových vysielateľov a ich potencionálny rozvoj v rámci ponúkaných žánrových ponúk, ako aj vytvorené konkurenčné prostredie pre prevádzkovateľov multiplexov a tým pádom aj dostupnejší priestor pre vysielateľov.

RTVS

Z príspevku RTVS interpretujeme, že plán zavádzania digitálneho rozhlasového vysielania by mal obsahovať koordinované vypínanie všetkých analógových vysielateľov na Slovensku. Mal by ho detailne a po oblastiach alebo kótach opisovať.

VUS

Základom pre tento plán by mala byť Stratégia zavádzania pozemského digitálneho rozhlasového vysielania v Slovenskej republike, schválená vládou SR v januári 2017. Táto v hrubých rysoch stanovuje aj obsah plánu. V porovnaní s prechodom na pozemské digitálne TV vysielanie je výhodou zavádzania digitálneho rozhlasového vysielania to, že toto zavádzanie nie je viazané na uvoľňovanie „analogových“ frekvencií. Plán by mal riešiť:

- technické otázky zavádzania T-DAB, najmä počet multiplexov a frekvenčné plány,
- spôsob a podmienky pridelenia vysielacích frekvencií (napr. aukcia, pridelenie na základe žiadosti, pridelenie MUXu priamo verejnoprávnemu vysielateľovi...) a termíny na pridelenie vysielacích frekvencií,
- časové otázky implementácie vysielania T-DAB, nadväzujúce na ukončenie výberových konaní na frekvencie T-DAB, resp. pridelenie frekvencií,
- podmienky paralelnej analógovo-digitálneho vysielania danej programovej služby. V tejto súvislosti, vzhľadom na súčasnú legislatívnu realitu na Slovensku, vyplývajúcu zo zákonov č. 308/2000 Z. z. a 220/2007 Z. z., považujeme za účelné komunikovať s MK SR, lebo bude
- pravdepodobne potrebné upraviť zákon č. 308/2000 Z. z. v zmysle návrhov v Stratégii:
 - nepridelať uvoľnené frekvencie na analógové vysielanie a nezvyšovať analógové pokrytie a zároveň zabezpečiť, aby na uvoľnených frekvenciách nezačalo vysielanie v susedných štátoch,
 - predlžovať licencie na analógové vysielanie v súlade s riešeným plánom zavádzania digitálneho vysielania RÚ (s časovým obmedzením, pri zohľadnení cieľa úplného vypnutia analógového vysielania),
- reálne kritériá vypnutia analógového vysielania, t. j. nie napr. vysokú penetráciu digitálnych prijímačov (vzhľadom na logické správanie sa obyvateľstva, keď situáciu riešia až potom, keď je kritická), dosiahnutie pokrytia minimálne na úrovni dnešného FM vysielania.... Splnenie podmienok však treba aj podporiť, minimálne intenzívnou informačnou kampaňou.

Plán by mal zohľadňovať aj zabezpečenie konkurencieschopnosti vysielateľov, aby neboli zvýhodnení tí, ktorí budú dlhšie vysielat' analógovo (nemuselo by sa týkať lokálnych vysielateľov). Najčistejším splnením tejto podmienky by bola požiadavka na vypnutie analógového vysielania programových služieb v rovnakom čase, minimálne tých, ktoré sú v celoplošnom multiplexe.

Otázkou zostáva vytvorenie stimulov najmä pre vysielateľov s licenciou (v tomto alebo inom dokumente).

Odporúčame inšpirovať sa plánmi Nórska a Švajčiarska.

TWC

Spoločnosť Towercom, a.s. zastáva názor, že plán prechodu by mal vychádzať v max. miere zo Stratégie zavádzania pozemského digitálneho rozhlasového vysielania v Slovenskej republike, schválená vládou SR v januári 2017. Plán by mal definovať dostupnosť dostatočného počtu frekvencií pre siete T-DAB+, riešiť otázku časového zavádzania služby T-DAB+ pre celoplošný, regionálny a miestny multiplex, frekvenčné plány pre celoplošný multiplex, navrhnuť oblasť potrebných legislatívnych zmien, navrhnuť termín ukončenia

analogového vysielania ako návrh pre legislatívnu zmenu, navrhnúť stimuly pre uľahčenie digitalizácie za oblasť analogových vysielateľov a prevádzkovateľov analogového vysielania.

Otázka č. 4.2:

Myslíte si, že začatie pravidelného T-DAB / T-DAB+ vysielania v Slovenskej republike by malo byť pripravené okamžite ako to bude možné, t.j. hneď po skončení preplánovacieho procesu so všetkými dotknutými krajinami?

ARS

Nie, nie je to nevyhnutné. Dôležitejšia je koordinácia s plánovanou zmenou legislatívy, reflektovanie záujmu v spoločnosti, pripravenosť aj existujúcich vysielateľov, riešenie „skúšobnej prevádzky“ RTVS.

VUS

Túto myšlienku plne podporujeme. Niet na čo čakať.

TWC

Spoločnosť Towercom, a.s. zastáva názor, že T-DAB+ vysielanie v Slovenskej republike by malo byť začaté v rámci jedného celoplošného multiplexu okamžite, ako to bude možné, t.j. hneď po skončení preplánovacieho procesu so všetkými dotknutými krajinami. V rámci takéhoto vysielania by mala byť dočasná možnosť vysielania programovej služby RTVS a držiteľov licencií (ak by už legislatíva riešila verejnoprávny multiplex).

Otázka č. 4.3:

Myslíte si, že analogové FM vysielanie by malo pokračovať aj po termíne, ktorý bol v stratégii v článku 6.2, časti Fáza III stanovený na obdobie rokov 2022 - 2026 ako termín spoločného koordinovaného vypnutia všetkých analogových vysielateľov verejnoprávneho vysielateľa a vysielateľov s licenciou? Ak áno, tak prečo?

ARS

Analogové FM vysielanie by malo pokračovať aj po termíne, ktorý bol v stratégii v článku 6.2, časti Fáza III stanovený na obdobie rokov 2022 - 2026 ako termín spoločného koordinovaného vypnutia. Ako už bolo uvedené frekvencie analogového FM vysielania nie sú potrebné pre digitalizáciu rozhlasového vysielania, nie je potrebné ich opustiť ani z iného dôvodu. Skúsenosti zo zahraničia nepoukazujú na to, že je nevyhnutné realizovať prechod, práve naopak. O. i. technológia digitálneho vysielania je cca 8-10x drahšia ako pre analogové vysielanie. Máme za to, že v súčasnosti nie sú splnené žiadne z podmienok, ktoré by naznačovali, že je možné do roku 2026 „vypnúť“ analogové vysielanie. Nie je nastavené legislatívne prostredie tak, aby umožňovalo viacero programových služieb, nie sú známe žiadne parametre multiplexov a teda nie je možné ani technicky ani finančne naplánovať prechod, resp. opustenie analogového FM vysielania. Nie sú známe žiadne konkrétne informácie o dopadoch a vo všeobecnosti možno povedať, že bez penetrácie ale aj

počúvanosti digitálneho vysielania by boli dopady pre spotrebiteľov negatívne. Nie je žiaden známy dôvod prečo by popri sebe nemohlo existovať analógové FM vysielanie a vytvorený priestor pre digitálne rozhlasové vysielanie, do ktorého by sa mohlo postupne zmenou penetrácie a počúvanosti aj viac investovať.

RTVS

Z príspevku RTVS interpretujeme, že v zmysle pokračovania analógového vysielania chýba doriešiť bod 7 Návrh základných opatrení na úpravu právneho rámca písm. b) Stratégie zavádzania pozemského digitálneho rozhlasového vysielania v Slovenskej republike s názvom Nepriedefňovanie uvoľnených frekvencií na analógové vysielanie a nezvyšovanie analógového pokrytia. (Pouzn. S poukázaním na predchádzajúcu vetu RTVS uvádza, že máme pred sebou jesenné výberové konanie na 67 uvoľnených FM frekvencií.) Predĺžovanie analógových licencií môže mať kontraproduktívny dopad na tvorbu plánu.

VUS

Dĺžka povoleného paralelného analógovo-digitálneho vysielania nie je podstatná (tá bude u jednotlivých vysielateľov limitovaná ekonomikou). Dôležité je, aby k vypnutiu analógového vysielania hlavných hráčov na trhu došlo v rovnakom čase.

TWC

Spoločnosť Towercom, a.s. zastáva názor, že vzhľadom na dnešnú ekonomickú situáciu vysielateľov je potrebné pôvodný termín koordinovaného vypnutia všetkých analógových vysielateľov verejnoprávneho vysielateľa a vysielateľov s licenciou prehodnotiť. Zo strany existujúcich a nových vysielateľov bude dôležité, aby sa zapojili / boli postupne zapojení do vysielania v štandarde T-DAB+.

Otázka č. 4.4:

Kedy si myslíte, že by malo definitívne skončiť analógové rozhlasové vysielanie v Slovenskej republike?

ARS

Ukončenie analógového rozhlasového vysielania by malo nastať až v prípade, ak by o tento spôsob šírenia nebol záujem, resp. ak tento spôsob bude využívať menej ako 2% vysielateľov.

VUS

Po splnení podmienok vypnutia analógového vysielania, avšak čo najskôr po roku 2026.

TWC

Spoločnosť Towercom, a.s. zastáva názor, že definitívne ukončenie analógového rozhlasového vysielania v Slovenskej republike musí byť striktné stanovené. K úplnému vypnutiu analógového vysielania je potrebná najmä výstavba vysielacích sietí, legislatívne úpravy, riadená paralelná prevádzka. Zastávame názor že k úplnému vypnutiu analógových sietí by mohlo dôjsť okolo roku 2028.

Stanovisko úradu k otázkam č. 4.1, 4.2, 4.3 a 4.4

Plán prechodu pre ukončenie analógového vysielania a zavedenie pravidelného T-DAB / T-DAB+ vysielania v Slovenskej republike je nutné chápať v inej rovine, ako tomu bolo pri prechode z analógového TV vysielania na digitálne. Aj z toho dôvodu sa úrad prikláňa k názoru, že by sa mal skôr volať Plán pre zavedenie digitálneho R vysielania. Takýto plán by mal nastaviť prechod tak, aby žiaden z existujúcich subjektov – vysielateľov na Slovenskom mediálnom trhu ním nebol poškodený. Ako najvhodnejší nástroj na zabezpečenie nediskriminácie sa javí koordinované spoločné vypínanie analógového rozhlasového vysielania.

Taktiež je potrebné dopracovať legislatívne prostredie na zavedenie pravidelného celoplošného T-DAB / T-DAB+ vysielania ako aj koordinovaného vypnutia analógového R vysielania.

Otázka č. 5.1:

Aký formát výberového konania je podľa vášho názoru pri prideľovaní frekvencií pre T-DAB / T-DAB+ vysielanie najvhodnejší?

ARS

V prvom rade má ARS za to, že otázky ohľadom výberového konania sú položené príliš skoro. Vo všeobecnosti možno uviesť, že výberové konania s aukciou sa konajú vtedy, ak sa predpokladá veľký záujem prevádzkovateľov, ktorý zároveň môžu predpokladať veľký záujem o využívanie služieb. Naopak bez aukcie ide skôr o prípade, kedy by si mal štát stanoviť podmienky používania frekvencie. S ohľadom na uvedené, by teda malo ísť v budúcnosti skôr o výberové konanie bez aukcie, pričom potrebné je skôr zabezpečiť, aby bolo možné mať viacero prevádzkovateľov multiplexov, ktorí by mohli konkurenčne ponúkať služby vysielateľom, ktorí by si tak mohli pre dané územie vybrať koho služby šírenia by využili.

RTVS

Z príspevku RTVS interpretujeme, že výberové konanie by malo byť na každý multiplex s výnimkou multiplexu verejnej služby. Prevádzkovateľom tohto multiplexu by sa mal stať verejnoprávny vysielateľ. Odôvodňuje to optimalizáciou technických riešení, financovaním a zabezpečením kompetencie vo vzťahu k využitiu frekvenčných prídelení. K formátu výberového konania sa RTVS vo svojom príspevku nevyjadril.

VUS

Pre celoplošné a regionálne multiplexy aukcia, frekvencie pre lokálne multiplexy prideľovať len na základe žiadosti záujemcu (po vydaní výzvy na predkladanie žiadostí).

TWC

Spoločnosť Towercom, a.s. zastáva názor, že ako najvhodnejší formát výberového konania pre podnik a vysielateľov je forma bez aukcie. Nevýhodou aukcie je, že sa náklady spojené s aukciou zapracujú do ceny vysielateľom a výnosy z aukcie nie sú zo strany štátu použité pre oblasť podpory rozvoja služby T-DAB+ .

Otázka č. 5.2:

Myslíte si, že by v prípade pridelovania frekvencií pre viac ako jeden celoplošný T-DAB / T-DAB+ multiplex malo byť výberové konanie realizované pre každý mutliplex samostatne?

ARS

Spôsob realizácie výberových konaní by mal skôr smerovať k možnosti vzniku konkurenčného prostredia. Dôležité je tiež nezabudnúť, že ak by vysielateľ nemal inú možnosť ako len uzavretie zmluvy s prevádzkovateľom multiplexu, každá programová služba resp. jej šírenie by bolo závislé od rozhodnutia prevádzkovateľa, resp. jeho nastavenia cien, preto by stanovené podmienka mali v prvom rade dbať na zachovanie transparentnosti a prístupu k službe.

VUS

Áno.

TWC

Spoločnosť Towercom, a.s. zastáva názor, že v prípade pridelovania frekvencií pre viac ako jeden celoplošný T-DAB / T-DAB+ multiplex by malo byť výberové konanie realizované pre každý mutliplex samostatne.

Otázka č. 5.3:

V prípade, že podporujete formu výberového konania s aukciou, aký aukčný formát preferujete?

ARS

V danom prípade máme za to, že forma bez aukcie bude vhodnejšia.

VUS

SMRA.

TWC

Spoločnosť Towercom, a.s. nepodporuje formu výberového konania s aukciou.

Otázka č. 5.4:

V prípade, že podporujete formu výberového konania bez aukcie, aké hodnotiace kritéria sú podľa vás najvhodnejšie?

ARS

Opätovne uvádzame, že je predčasné odpovedať na danú otázku. Do budúca bude ale dôležité aby prevádzkovateľ musel transparentne a bez diskriminácie umožniť prístup k službe s primeranými cenami pre vysielateľov.

RTVS

Z príspevku RTVS interpretujeme, že medzi podstatné hodnotiace kritéria radia:

- min. cieľové pokrytie v termíne napr. do 12 mesiacov
- celkové dosiahnuté pokrytie
- definícia a zverejnenie cenotvorby
- skúsenosti s výstavbou a prevádzkou terestriálnych sietí
- realizácia komunikačnej kampane
- podpora certifikácie zariadení
- a iné.

Metodika vyhodnocovania T-DAB+ pokrytia je predpokladom pre vyhodnotenie kritérií a mala by výberovému konaniu predchádzať.

VUS

Ako sme uviedli pri bode 5.1, pre lokálne multiplexy nepovažujeme za potrebné robiť aukciu. V prípade viacerých záujemcov môže byť hlavným kritériom najvyššia ponúkaná cena a rýchlosť sprevádzkovania vysielania (predloženie časovej a technickej realizácie vysielania multiplexu). Ďalším kritériom môže byť záväzné pokrytie obyvateľstva / územia (optimálne využitie pridelenej frekvencie a výkonu). Za vhodné považujeme aj uložiť určité povinnosti, napr. zaradiť do multiplexu všetkých vysielateľov, ktorí majú o vysielanie záujem (až do vyčerpania prenosovej kapacity)... + ďalšie povinnosti podľa prvých troch drážok v otázke 5.5.

TWC

Spoločnosť Towercom, a.s. zastáva názor, že ako najvhodnejšie hodnotiace kritéria sú preukázateľná schopnosť uchádzača obstaráť vybudovať a prevádzkovať vysielacie siete väčšieho rozsahu, schopnosť uchádzača reálne dosiahnuť stanovené pokrytie územia a obyvateľstva k stanovenému termínu spustenia služby a následnému termínu stanoveného pokrytia územia a obyvateľstva, pokrytie dopravnej infraštruktúry, ...

Otázka č. 5.5:

Aké povinnosti by podľa vášho názoru mali byť uložené úspešnému účastníkovi výberového konania?

ARS

Povinnosti by mali smerovať k dvom okruhom – prvý by sa mal týkať technického vybavenia a určenia času (36-48 mesiacov) do kedy by mal prevádzkovateľ zabezpečiť výstavbu vysielateľov a technológie a druhý práve nediskriminačného prístupu pre vysielateľov a

eliminovania rizika zneužitia prevádzkovateľa na nešírenie resp. nedostupnosť služby pre štandardnú väčšinu vysielateľov.

VUS

- Na vysielanie použiť systém T-DAB+.
- Zabezpečiť službu Service Following.
- V prípade požiadavky Ministerstva vnútra SR vyčleniť v multiplexe kanál (napr. 40 kbit/s – vychádza zo skúseností VÚS pri skúšobnom vysielaní) na šírenie varovných hlásení pre obyvateľstvo vo forme hlasu, Dynamic Label a Journaline, pri rešpektovaní prijímačov s funkcionalitou EWF.
- V prípade požiadavky Ministerstva vnútra SR vyčleniť v multiplexe kanál (napr. 20 kbit/s, prípadne
- spresniť podľa dnešného šírenia cez RDS) na ovládanie poplašných sirén (systém EWS).

TWC

Spoločnosť Towercom, a.s. zastáva názor, že medzi povinnosti úspešného účastníka by mali byť zahrnuté termín spustenia služby pre min. dosiahnuté pokrytie, termín pre záväzne dosiahnuté pokrytie obyvateľstva a územia, možnosť zaradenia varovných hlásení EWF a EWS, doplnkové obsahové služby, možnosť regionalizácie pri celoplošnom multiplexe, ...

[Stanovisko úradu k otázkam č. 5.1, 5.2, 5.3, 5.4 a 5.5](#)

Proces pridelovania akýchkoľvek frekvencií by mal byť transparentný bez možnosti vytvorenia priestoru na porušovania zákonov. V ostatnej dobe úrad preferuje jednoznačne spôsob ich pridelovania vo výberových konaniach s aukciou. Tento spôsob je v maximálnej možnej miere transparentný a spravodlivý.

Úrad si však samozrejme uvedomuje, že v niektorých prípadoch je potrebné mať istotu, že subjekt, ktorý bude frekvencie používať bude schopný príslušnú elektronickú komunikačnú sieť aj vybudovať a následne aj vhodne prevádzkovať. Medzi takéto prípady patrí aj prevádzka sietí rozhlasového a televízneho vysielania. Úrad sa preto doteraz pri pridelovaní frekvencií pre celoplošné televízne DVB-T vysielanie prikláňa k spôsobu výberového konania bez aukcie, čo aj v súlade so zákonom o elektronických komunikáciách č. 351/2011 Z.z. v znení neskorších zmien náležite odôvodnil.

[Príspevky nad rámec otázok:](#)

ARS

Na záver uvádzame, že členovia ARS nepovažujú riešenie digitálneho vysielania za prioritné, ktoré by zásadne zlepšilo podmienky na slovenskom rozhlasovom trhu. Samozrejme, že aktuálne je nevyhnutné z hľadiska medzinárodných koordinácií, zabezpečiť pre Slovensko čo najlepšie podmienky realizácie budúcich multiplexov a pripraviť ich tak aby sa dali aj vybudovať a prevádzkovať s nákladmi udržateľnými na slovenské pomery.

Na záver si dovoľujeme navrhnúť, keďže aj na viaceré otázky v tejto verejnej konzultácii sa nedalo odpovedať s ohľadom na budúce zámery úradu alebo stav legislatívy alebo aj situácie na trhu, aby na verejnú konzultáciu nadväzovalo zasadnutie Skupiny pre digitálne vysielanie, ktorá je zriadená podľa § 5 ods. 2 zákona č. 220/2007 Z. z. o digitálnom vysielaní programových služieb a poskytovaní iných obsahových služieb prostredníctvom digitálneho prenosu a o zmene a doplnení niektorých zákonov str. 5 (zákon o digitálnom vysielaní), práve pre účely riešenia otázok súvisiacich so zavádzaním digitálneho vysielania.

ST

Spoločnosť ST podporuje zámer Úradu uskutočniť postupné utlmovanie (opúšťanie) analógovej platformy FM a prechod na digitálnu platformu T-DAB / T-DAB+ v súlade s dostupnosťou voľných frekvencií.

Čo sa týka podmienok výberového konania, uprednostňujeme ich určenie tak, aby ponechali pre úspešných uchádzačov možnosť dostatočne investovať do sieťovej infraštruktúry.

3 Zhrnutie vyhodnotenia verejnej diskusie

Zámerom úradu v tejto verejnej diskusii bolo zhromaždiť čo najviac informácií a názorov k problematike plánu zavedenia pravidelného digitálneho rozhlasového vysielania T-DAB / T-DAB+ v Slovenskej republike.

Vzhľadom k tomu, že v súčasnej dobe nie je možné jednoznačne uviesť, kedy bude proces preplánovania a cezhraničnej koordinácie frekvencií dokončený, nie je možné ani stanoviť predpokladaný termín zahájenia pridelovania frekvencií pre pravidelné celoplošné T-DAB / T-DAB+ vysielanie. V každom prípade úrad bude intenzívne pracovať na tom, aby pravidelné vysielanie T-DAB / T-DAB+ bolo v Slovenskej republike zahájené v čo najkratšom čase a bez zbytočného odkladu.